

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΦΗΒΕΙΑ

Κείμενο

Τα ατίθασα νεανικά μυαλά

Το κείμενο δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική σελίδα της εφημερίδας Ελευθεροτυπία, enet.gr, στις 14 Νοεμβρίου 2009 και προσπελάστηκε στις 13.12.2020.

«Αυθόρμητοι, αντισυμβατικοί, διαρκώς έτοιμοι να μπλέξουν στους πιο απίστευτους μπελάδες»,• με τέτοιους αρνητικούς χαρακτηρισμούς περιγράφουν συνήθως οι ενήλικοι την «ανώριμη» συμπεριφορά των εφήβων.

Πέρα όμως από αυτή την κοινότοπη γονεϊκή γκρίνια, η οποία επιβαρύνεται και ενισχύεται από απλοϊκές ηλικιακές προκαταλήψεις, θα άξιζε ίσως να αναρωτηθούμε με ποιον τρόπο οι πρόσφατες μελέτες των νεανικών εγκεφάλων επιχειρούν, στις μέρες μας, να διαφωτίσουν -και ενδεχομένως να «εξηγήσουν»- τη φαινομενικά επιπόλαιη, ανεύθυνη και ενοχλητικά αντισυμβατική¹ συμπεριφορά των ατόμων που βρίσκονται στην εφηβική ηλικία.

Η συνήθης στάση των ενηλίκων απέναντι στους εφήβους παραμένει αμετάβλητη εδώ και αιώνες: με περισσή ευκολία τούς ψέγουν² και τους καταδικάζουν, επειδή έχουν την τάση να μπλέκουν σε μπελάδες που, σύμφωνα με τους ενήλικους, θα «μπορούσαν» κάλλιστα ή θα «όφειλαν» να αποφεύγουν. Είναι όμως η ανευθυνότητα ή η επιπολαιότητα, που συχνά επικαλούνται γονείς και δάσκαλοι, μια επαρκής, ή έστω ικανοποιητική, εξήγηση της εφηβικής παραβατικής συμπεριφοράς;

Πλήθος κοινωνιολογικών, ψυχολογικών και ψυχαναλυτικών μελετών έχουν κατά καιρούς δοκιμάσει, χωρίς επιτυχία, να εξηγήσουν και να αιτιολογήσουν την αντικοινωνική συμπεριφορά πολλών νέων. Ωστόσο, όπως υποδεικνύουν ορισμένες πρόσφατες νευροψυχολογικές έρευνες, η συνήθης αντισυμβατική συμπεριφορά των εφήβων ίσως θα μπορούσε να γίνει περισσότερο κατανοητή, και ενδεχομένως να εξηγηθεί, αν επικεντρώναμε το ενδιαφέρον μας όχι αποκλειστικά σε εξωγενείς παράγοντες, όπως η κοινωνία, η οικογένεια ή το σχολείο, αλλά και σε ενδογενή βιολογικά αίτια, όπως είναι η ανάπτυξη και οι ιδιαιτερότητες της λειτουργίας των νεανικών εγκεφάλων, καθώς πασχίζουν να προσαρμοστούν σε ένα άγνωστο και εν πολλοίς³ εχθρικό κοινωνικό περιβάλλον!

¹ Αντισυμβατική: η συμπεριφορά που εναντιώνεται στις συμβάσεις, στις τυπικές στάσεις.

² Ψέγουν: κατηγορούν, επικρίνουν

³ Εν πολλοίς: κατά μεγάλο μέρος, ευρύτερα

Πάντως, θα έπρεπε να είναι απολύτως σαφές σε γονείς και εκπαιδευτικούς ότι η κατανόηση των δυνατοτήτων και των ορίων που εμφανίζει ο ανθρώπινος εγκέφαλος στις διάφορες φάσεις της ανάπτυξής του -από την παιδική ηλικία μέχρι την ωριμότητα- είναι ένα ζήτημα ζωτικής σημασίας, αφού από αυτήν εξαρτώνται τόσο η εκπαιδευτική πολιτική που επιλέγουμε όσο και τα κριτήρια αξιολόγησης των νεαρών ατόμων.

ΘΕΜΑ 2β

Να βρεις δύο σημεία του κειμένου στα οποία ο συγγραφέας εκφράζει πληροφορίες ή θέσεις με βεβαιότητα, ένα σημείο στο οποίο φαίνεται ότι απορεί και δύο σημεία στα οποία πιθανολογεί. Σε κάθε περίπτωση να γράψεις τη λέξη που, κατά τη γνώμη σου, αποδίδει το ζητούμενο τρόπο απόδοσης των νοημάτων.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Με αφορμή το κείμενο που διαβάσατε στην τάξη σου, αποφασίζεις να συντάξεις επιστολή 250-300 λέξεων σε φίλο/η σου. Να παρουσιάσεις παραδείγματα από την προσωπική σου ζωή, στα οποία είναι φανερό η διαφοροποίησή σου από τον κόσμο των ενηλίκων και να εκθέσεις τον σημαντικότερο λόγο που, κατά τη γνώμη σου, σε ωθεί να αντιδράς στις παρατηρήσεις των ενηλίκων.

Μονάδες 40